

COMFRELS PHOTO ALBUM 2010

មាតិកា Contents

១. ការឥស៊ូមតិ និង ការបញ្ចុះបញ្ចូល/ការសិក្សាផ្នែកច្បាប់ Advocacy and Lobbying/Legal Study	4
ប្រអប់ ១: លទ្ធផល (Box 1: Result)	4
១.១ សិក្ខាសាលា និងសន្និសិទកាសែត Seminars and Press Conferences	5
១.២ ការប្រារព្ធខួបលើកទី៦១នៃទិវ៉ាសិទ្ធិមនុស្ស Celebration of 61st Anniversary of International Human Rights Day	6
១.៣. ការតាំងពិពណ៌សម្ភារៈបោះពុម្ពរបស់អង្គការខុមហ្វ្រែល Exhibition of COMFREL Printed Materials	7
២.យុទ្ធនាការ និងការផ្សព្វផ្សាយ Media and Campaign	8
ប្រអប់ ២: លទ្ធផល (Box 2: Result)	_
២.១. អត្ថបទ ការបោះពុម្ពផ្សាយ និងព្រឹត្តិបត្រអ្នកឃ្លាំមើលខុមហ្វ្រែល COMFREL's Articles, Publication and Bulletin Ne	eak
Kloam Meul	9
២.២ ការផ្សាយវិទ្យុ លំលេងសង្គមស៊ីវិល Radio Broadcast "Civil Society Voice"	9
៣. ការកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់បណ្តាញមូលដ្ឋាន និងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន Building Capaci	
Local Network and Citizen's Participation in Local Governance	10
ប្រអប់ ៣: លទ្ធផល (Box 3: Result)	
៣.១. វគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់លេខាខេត្ត សកម្មជន និងអ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋាន Trainings for provincial secretaries, local	
activists and watchdogs	11
៣.២ វេទិកាសាធារណៈតាមមូលដ្ឋាន Local public forums	11
៣.៣ វេទិកាសាធារណៈ ស្ដីពី ស្ត្រីអាចធ្វើបាន Women Can Do It forums	12
៣.៤ វេទិការំលឹក Follow-up forum	13
៣.៥ កម្មវិធីប្រគល់រង្វាន់ប្រចាំឆ្នាំដល់អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋាន និងក្រុមវេទិកាមូលដ្ឋានខុមហ្វ្រែល ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ល	វខ ១
លេខ ២ លេខ ៣ ក្នុងការបម្រើផលប្រយោជន៍មូលដ្ឋានរបស់ខ្លួននៅឆ្នាំ ២០១១ Annual Award Program for COMFREL L	ocal
Watchdogs and Forum Groups who was ranked number 1, number 2 and number 2 in serving their local interest in 2010	.13
៤. ការអង្កេត និងសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត Monitoring and Voter Voice	4 -
ប្រអប់ ៤: លទ្ធផល (Box 4: Result)	17
៤.១ ឃ្លាំមើលសភា : ការបំពេញតួនាទីរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត និងសភា Parliamentary Watch: Performance of Elected Offic	cials
and the National Assembly	18
៤.២ សិក្ខាសាលា /វេទិកាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត Voter Voice and Workshop/Forum	19
៤.៣ វេទិកាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត Samleng Mchas Chnaut Forum (Owner of Voting Power Forum)	20
៥. ការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋ និងយេនខ្ម័រ Civic Education and Gender	

ប្រអប់ ៥: លទ្ធផល (Box 5: Result)	22
	23
៥.២ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី "ស្ត្រីអាចធ្វើបាន" និង "ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត" Trainings on 'Wo	omen
Can Do It' and 'Empowerment of Women in Decision Making'	24
៦. គម្រោងពិសេស: ការស្ទង់មតិស្តីពីការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត និងអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតដែលមានផ្ទុកមេរោគ ជម្ងឺអេដស៍ និង	
ការបណ្តេញដោយបង្ខំ Special Project: Survey on Voter Registration and Eligible Voters with HIV/AIDS and Forced Eviction	25
ប្រអប់ ៦: លទ្ធផល (Box 6: Result)	25
៧. ការបណ្តុះបណ្តាល និងអភិវឌ្ឍន៍បុគ្គលិក Staff Development and Training	26
ប្រអប់ ព: លទ្ធផល (Box 7: Result)	26
៨. ផ្នែករដ្ឋបាល Administrative Unit	28
៨.១ កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការនាយកខុមហ្វែល Board of COMFREL directors meeting	28
៨.២ កិច្ចប្រជុំប្រចាំខែបុគ្គលិកខុមប្រែរូល COMFREL staff monthly meeting	28
ថ្ម ៣ តិចេញ។ Staff Retreat Staff retreat meeting	29

១. ការឥស៊ូមតិ និង ការបញ្ចុះបញ្ចូល/ការសិក្សាផ្នែកច្បាប់ Advocacy and Lobbying/Legal Study

ប្រអប់១: លទ្ធផល (Box 1: Result)

ផ្អែកតាមការប៉ានស្មានរបស់ខុមហ្វែល អនុសាសន៍ប្រហែល ២០% ត្រូវបានរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមអ្នកតែងច្បាប់ យល់ព្រម ទទួលយក និងគាំទ្រ ។ អនុសាសន៍ទាំងនោះ ពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្ដីព្រាងច្បាប់មួយចំនួនដូចជា ក្រមព្រហ្មទ័ណ្ឌ ច្បាប់ប្រឆាំង អំពើពុករលួយ ថវិកាជាតិ គោលនយោបាយស្ដីពីសេរីភាពទទួលព័ត៌មាន អនុសាសន៍បោះឆ្នោត ហិរញ្ញវត្ថុនយោបាយ និង ប្រព័ន្ធបោះឆ្នោត ដែលបានបង្កើតឡើង និងផ្ញើជូនរដ្ឋសភា រដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្ដី ក៏ការ មានឥទ្ធិពលលើអ្នកដឹកនាំក្នុងការផ្លាស់ប្ដូរសេចក្ដីព្រាងច្បាប់ ឬគោលនយោបាយទាំងនេះ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅតែជា បញ្ហាពិបាក ដដែល។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះផងដែរ ខុមហ្វែល បានចូលរួមដល់ការធ្វើកំណែទំរង់ ច្បាប់ដែលមានស្រាប់/ សេចក្ដីព្រាងច្បាប់ ដូចជា កំណែទំរង់ការបោះឆ្នោត ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ សេរីភាពក្នុងការជួបជុំ វិមជ្ឈការនិង វិសហមជ្ឈការ ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ផងដែរ ។

Based on COMFREL's estimation, around 20% of the recommendations in relation to drafts of the penal code, anti-corruption law, the national budget, the policy on freedom of information, the election recommendations, political finance and election system which were produced and sent to the NA, the government and relevant establishments have been accepted and supported by legislators and the government. However, it has been difficult to effectively influence leaders to change the draft laws or policies. At the same time, COMFREL contributes to the reforms of the existing laws/ draft laws such as electoral reform, anti-corruption law, freedom of assembly, D&D and sub-national democratic development.

១.១ សិក្ខាសាលា និងសន្និសិទកាសែត Seminars and Press Conferences

ខុមហ្វ្រែល បានរៀបចំសិក្ខាសាលាមួយ ស្ដីពីការចូលរួមនិងអភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ កាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១០ នៅសណ្ឋាគារ សាន់វ៉េ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានស្ដីពីសារៈសំខាន់នៃការតាមដានលើការបំពេញតួនាទី របស់តំណាងរាស្ត្រ ជូនដល់សាធារណៈជន ។

COMFREL held a workshop on Participation and Democratic Governance on January 26, 2010 at Sunway Hotel in a bid to disseminate information of importance of their participation in observing MPs' performance to the public.

អ្នកតំណាងគណបក្សនយោបាយជាប់ឆ្នោតទាំងអស់ គាំទ្រទាំងស្រុង និងយល់ព្រមបង្កើតច្បាប់ស្ដីពីហិរញ្ញវត្ថុគណបក្សនយោបាយ ពេលឃោសនាបោះឆ្នោត អំឡុងពេលសិក្ខាសាលាមួយ ស្ដីពីហិរញ្ញវត្ថុគណបក្សនយោបាយពេលឃោសនាបោះឆ្នោត ដែលបាន រ្យើបចំដោយអង្គការខុមហ្វ្រែល កាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១០ នៅឯសណ្ឋាគារ Imperial Garden Villa

All elected political party representatives fully support and agree to create a law on Political Campaign Finance during a seminar on Political Campaign Finance organized by COMFREL on 26 May 2010 at Imperial Garden Villa.

ខុមហ្វែល រ្យប់ចំសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិមួយស្ដីពី "ការផ្ដល់អំណាចនយោបាយដល់ស្ដ្រី និងគោលនយោបាយយេនឌ័រសម្រាប់ គណបក្សនយោបាយ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់" នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១០ នៅសណ្ឋាគារ កាំបូឌីយ៉ាណា ដើម្បីជម្រុញឱ្យ មានគោលនយោបាយយេនឌ័រក្នុងគណបក្សនយោបាយ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ តាមរយៈការផ្ដល់អនុសាសន៍នៅក្នុងសិក្ខាសាលា ។ COMFREL organized a national workshop on "Political Empowerment of Women and Gender Policy for Political Parties and Commune Councils" on September 14, 2010 at Cambodiana hotel so as to promote an action plan or gender policy within political parties and commune councils through recommendations in the conference.

១.២ ការប្រារព្ធខួបលើកទី៦១ នៃទិវ៉ាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ Celebration of 61st Anniversary of International Human Rights Day

បុគ្គលិកខុមប្រែ្វលស្នាក់ការកណ្តាលចំនួន ២៥ រូប ចូលរួមទិវាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ដើម្បីប្រារព្ធខូបលើកទី៦១នៃទិវាសិទ្ធិមនុស្ស អន្តរជាតិ កាលពីថ្ងៃទី ១០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩ នៅជិតវិមានឯករាជ្យ ។

COMFREL's 25 central staff members participate in the International Human Rights Day so as to celebrate the 61st Anniversary of Human Rights Day on December 10, 2009 near the Independence Monument.

១.៣. ការតាំងពិពណ៌សម្ភារៈបោះពុម្ពរបស់អង្គការខុមហ្វ្រែល Exhibition of COMFREL Printed Materials

ខុមហ្វ្រែល តាំងពិពណ៌សម្ភារៈបោះពុម្ព និងសមិទ្ធិផលរបស់ខ្លួន ដល់សាធារណៈជន ជាពិសេសក្រុមនិស្សិត និងយុវជន កាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩ នៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ។

COMFREL exhibited its printed materials and achievements to the public, students and youth in particular, on November 18, 2009 at the National Institution of Education.

២.យុទ្ធនាការ និងការផ្សព្វផ្សាយ Media and Campaign

ប្រអប់២: លទ្ធផល (Box 2: Result)

អង្គការខុមប្រែល បានចូលរួមផ្ដល់អំណាចដល់សង្គមស៊ីវិល និងម្ចាស់ឆ្នោត ដោយបានបង្កើនចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងបន្ថែម អំពីសិទ្ធិតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ទំនួលខុសត្រូវ និងប្រព័ន្ធប្រជាធិបតេយ្យ តាមរយៈការផ្សាយផ្ទាល់ និងការចាក់ផ្សាយ ឡើងវិញនៃកម្មវិធីវិទ្យុ "សម្លេងសង្គមស៊ីវិល" ការចេញផ្សាយអត្ថបទ សេចក្ដីថ្លែងព័ត៌មាន យុទ្ធនាការឃោសនា និងតាម រយៈគេហទំព័ររបស់ខ្លួន ដែលផ្ទុកទៅដោយព័ត៌មានថ្មី១ទាក់ទិននឹងកំណែទំរង់នយោបាយ និងសិទ្ធិមនុស្ស ។ បើយោងតាម របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវស្ដីពីការចូលរួម និងអភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ដែលបានផលិតដោយខុមហ្វែលក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ បានឱ្យដឹងថា អ្នកស្ដាប់វិទ្យុសម្លេងសង្គមស៊ីវិល មានចំនួន ៤២% ក្នុងចំណោមអ្នកស្ដាប់វិទ្យុទូទៅ ដែលក្នុងនោះ ២៧.៨% ស្ដាប់កម្មវិធីនេះយូរ១ម្ដង ហើយ៨.៥% ផ្សេងឡើត ស្ដាប់មួយដងក្នុងមួយសប្ដាហ៍ ។

COMFREL contributed to the empowerment of civil society and voters by increasing knowledge and understanding of democratic rights, responsibilities and the democratic system through live broadcasts and re-broadcasts of its radio program called "Civil Society Voice", publication of press releases/articles, campaigning, and the COMFREL website with updated news relevant to political reform and human rights. Based on the survey report on Participation and Democratic Governance in 2009, Voice of Civil Society (VOC) radio broadcasts gains 42% of general listeners, among whom 27.8% listen to these programs every day, 36.2% listen to these programs two or three times a week, another 27.5% listen occasionally and 8.5% listen once per week.

២.១. អត្ថបទ ការបោះពុម្ពផ្សាយ និងព្រឹត្តិបត្រអ្នកឃ្លាំមើលខុមប្រែ្វល COMFREL's Articles, Publication and Bulletin Neak Kloam Meul

ភាគច្រើននៃអត្ថបទ និងសេចក្តីថ្លែងព័ត៌មានរបស់ខុមប្រែ្វល ត្រូវបានចុះផ្សាយជាទ្យេងទាត់តាមបណ្តាសារព័ត៌មានក្នុងស្រុក ។ Most of COMFRE's articles and press releases are regularly republished in local newspapers.

២.២ ការផ្សាយវិទ្យុ សំលេងសង្គមស៊ីវិល Radio Broadcast "Civil Society Voice"

កម្មវិធីវិទ្យុ ស្ត្រីអាចធ្វើបាន ធ្វើការផ្សាយជារៀងរាល់ថ្ងៃអង្គារ ចាប់ពីម៉ោង ៧ និង ៣០ នាទី ដល់ម៉ោង ៨ និង ៣០នាទីព្រឹក ដោយមានការចូលរួមពីវាគ្មិនស្ត្រីមកពីបណ្តាអង្គការផ្សេងៗគ្នា និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីផ្តល់ឱ្យកាសដល់ប្រជាជន ជាពិសេសស្ត្រីចោទជាសំណួរ និងទទួលពត័មានទាក់ទិននឹងស្ត្រីក្នុងសង្គម ។

"Women Can Do It" radio program is broadcast every Tuesday from 7:30 to 8:30 am with female guest speakers from various NGOs and involved establishments in order to provide a forum for people, especially women, to ask questions and receive information related to women in the society.

៣. ការកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់បណ្តាញមូលដ្ឋាន និងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន Building Capacity for Local Network and Citizen's Participation in Local Governance

ប្រអប់ ៣: លទ្ធផល (Box 3: Result)

ជាទូទៅ មានការកើនឡើងនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ដែលក្នុងនោះរួមមានដូចជា យុវជនក្មានឥទ្ធិពល ស្ត្រី បុរស និង ជនជាតិដើមភាគតិច ក្នុងការច្រើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។ អំឡុងឆ្នាំសារពើពន្ធនាឆ្នាំនេះ អ្នកចូលរួមចំនួន ៣.៧៤៤ នាក់ (ស្ត្រី ១.៥៧៩ នាក់) ដែលក្នុងនោះរួមទាំងជនជាតិភាគតិច ១៨២ នាក់ (ស្ត្រី ៤០ នាក់) និងយុវជន ២៦៦នាក់ (ស្ត្រី ១២៥ នាក់) ផងដែរនោះ បានចូលរួមក្នុងវេទិការៀបចំឡើងដោយខុមហ្វ្រែលចំនួន ៤៩ ដើម្បីលើកឡើងនូវមតិយោបល់ សេចក្តី ត្រូវការ បញ្ហា និងសំណូររបស់ខ្លួន ដោយបើកចំហរសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមមូលដ្ឋានកាន់តែប្រសើរឡើង ។ អ្នកចូលរួម មានសេចក្តីក្លាហានក្នុងការលើកឡើងនូវក្តីកង្វល់ សេចក្តីត្រូវការ និងបញ្ហាក្នុងឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួន ដើម្បីយកមកពិភាក្សា ដោះស្រាយនៅក្នុងវេទិកា ។ ពួកគេ លើកឡើងពីទឹកចិត្តរបស់ខ្លួនដោយចំហ ក្នុងការស្ងះស្វែងរកដំណោះស្រាយពី អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដោយគ្មានការភ័យខ្លាចអំពីការសងសឹក ឬការគំនូនអ្វីឡើយ ។ ស្របពេលជាមួយគ្នា នេះផងដែរ ជាទូទៅបច្ចុប្បន្ននេះ ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងឃុំ សង្កាត់ បានបើកចិត្តកាន់តែទូលាយក្នុងការចូលរួមវេទិកា សាធារណៈ និងផ្តល់ជាអនុសាសន៍សម្រាប់ស្វែងរកដំណោះស្រាយសមស្រប ជូនដល់អ្នកចូលរួម ។ ក្រុមប្រឹក្សាចាំងនោះ មានការបច្ចជ្ញាចិត្តដោះស្រាយបញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងឃុំសង្កាត់ បើទោះបីជាពេលខ្លះ ពួកគេមិនអាចដោះស្រាយបញ្ហាកម្រិតខ្ពស់១ពាក់ព័ន្ធនឹងទំនាស់ដីធ្លី និងការវីបអូសយកដីធ្លី យ៉ាងណាក់ដោយ ។ ជាក់ស្តែង ក្នុងឆ្នាំនេះ ក្រុមប្រឹក្សាសុក ៧៤ នាក់ (ស្ត្រី ០៧ នាក់) និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ១២៤ នាក់ (ស្ត្រី ២៩ នាក់) បានចូលរួមក្នុងវេទិកា និងបានដោះស្រាយ បញ្ហាបានចំនួន ៣៧ ករណី ស្នើនីង ១១% នៃករណីដែលបានលើកឡើង ។

There is generally more participation of communities, including marginalized youth, women, men and minorities, in local decision making. During this fiscal year, 3,744 (1,579 female) participants, including 182 (40 female) indigenous people and 266 (125 female) youths attended COMFREL's 49 forums to freely express their views, needs, problems and requests for better local development. Forum participants are courageous to raise their concerns, needs and commune issues to be discussed and resolved during the forums. Without fear of retaliation, they openly speak their mind to seek solutions from local authorities and involved institutions. At the same time, district and commune councillors, in general, now open up space for participation in public forums and for comment in order to seek appropriate solution for the participants. They are committed to resolving people's problems in their own commune even though sometimes they are unable to deal with some high-profile issues related to land grabbing and land disputes. This year, 74 (seven female) district councilors and 124 (29 female) commune councilors participated in the forums, resolving 37 cases (11%) raised.

៣.១. វគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់លេខាខេត្ត សកម្មជន និងអ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋាន Trainings for provincial secretaries, local activists and watchdogs

ខុមហ្វ្រែល រ្យេបចំរុំគ្គបណ្តុះបណ្តាលមួយស្តីពី "ការតស៊ូមតិ និងការត្យេងគរបណ្តាញ" ដល់សមាជិកបណ្តាញមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន កាលពីថ្ងៃទី ១៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១០ នៅមន្ទីរពេទ្យកុមារជាតិ ។

COMFREL organized a training on "Advocacy and Network Mobilization" for its local network members on 19 March 2010 at the National Pediatric Hospital.

៣.២ វេទិកាសាធារណៈតាមមូលដ្ឋាន Local public forums

ប្រជាពលរដ្ឋតាមមូលដ្ឋានកាន់តែច្រើន ជាពិសេសស្ត្រី បានចូលរួមក្នុងវេទិកាសាធារណៈ និងបានលើកយកបញ្ហារបស់ពួកគេ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយពីក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងឃុំសង្កាត់ដែលបានចូលរួមធ្វើជាវាគ្មិន អំឡុងពេលវេទិកា សាធារណៈរៀបចំឡើងដោយខុមហ្វែល ក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ។

More local citizens, women in particular, participated in and raised their issues to seek solutions from district, commune councils who attended as guest speakers during COMFREL-organized local public forums in 2010.

ប្រជាពលរដ្ឋ កំពុងលើកយកបញ្ហានាពេលបច្ចុប្បន្នក្នុងឃុំសង្កាត់របស់ខ្លួន ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយពីវាគ្មិនដែលជាក្រុមប្រឹក្សា ស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នៅក្នុងវេទិកាមួយដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ៨៥ នាក់ (ស្ត្រី ៣៣នាក់) កាលពីថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ ក្នុងឃុំទូលអំពិល ស្រុក បសេដ្ឋ ខេត្ត កំពង់ស្ពឺ

Local residents are raising their commune current issues to find responses from invited guest speakers who are district and commune councilors during COMFREL's local public forum between District/Commune Councilors and Residents with a total of 85 participants (female 33) on 25 June 2010 in To Tuol Ampil commune of Kampong Speu's Borseith district.

៣.៣ វេទិកាសាធារណៈស្តីពីស្ត្រីអាចធ្វើបាន Women Can Do It forums

វេទិកាសាធារណៈស្ដីពី "ស្ដ្រីអាចធ្វើបាន" ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយខុមប្រែ្វល ក្នុងឃុំ អូឬស្សី ខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង ដោយមានអ្នក ចូលរួមសរុបចំនួន ៦៤ នាក់ (ស្ដ្រី ៥៦ នាក់) ក្នុងគោលបំណងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមដោយ ស្មើភាព រវាងបុរស និងស្ដ្រី នៅក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងសង្គម និងផ្ដល់ឱកាសដល់ពួកគេលើកយកក្ដីកង្វល់ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ដ្រី និង កុមារ ។ A forum on "Women Can Do It" was held by COMFREL in Orrusei Commune of Kampong Chhnang province with 64 participants (female 56) so as to increase people's awareness of the importance of equal participation between men and women in political and social affairs as well as to provide local residents with more chances to raise concerns over women's and children's issues

៣.៤ វេទិការំលឹក Follow-up Forum

ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៤៥នាក់ (ស្ត្រី ១១ នាក់) ចូលរួមវេទិការំលឹករវាងក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ឃុំសង្កាត់ និងប្រជាពលរដ្ឋ កាលពីថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១០ ក្នុងឃុំបន្ទាយព្រាល ខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង ដើម្បីវាយម្លៃលើការបំពេញតួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុម ប្រឹក្សាឃុំ ចំពោះការសន្យារបស់ខ្លួនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលប្រជាពលរដ្ឋបានលើកឡើង អំឡុងពេលធ្វើវេទិកាលើកមុន ។ 45 (11 female) local citizens participate in a follow-up forum between District, Commune Councils and Citizens on May 19, 2010 in Banteay Preal commune of Kampong Chhnang province to evaluate the district and commune councilors' performance toward their promises to address the issues raised by the local residents during the previous forum.

៣.៥ កម្មវិធីប្រគល់រង្វាន់ប្រចាំឆ្នាំដល់អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋាន និងក្រុមវេទិកាមូលដ្ឋានខុមប្រែ្វល ដែលមានចំណាត់ថ្នាក់លេខ ១ លេខ ២ និង លេខ ៣ ក្នុងការបម្រើផលប្រយោជន៍មូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ក្នុងឆ្នាំ ២០១១ Annual Award Program for COMFREL Local Watchdogs and Forum Groups who were ranked number 1, number 2 and number 2 in serving their local interest in 2010

ពិធីលើកទឹកចិត្តអ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានខុមហ្វ្រែល ធ្វើឡើង ដើម្បីអបអរសាទរដល់អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានមានស្នាដៃរបស់ ខ្លួនចំនួន ៤ នាក់ ដែលបម្រើការងារដោយស្ម័គ្រចិត្តឱ្យអង្គ ការខុមហ្វ្រែលនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន កាលពីថ្ងៃទី ២៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១០ នៅស្នាក់ការកណ្ដាល ។

COMFREL's Award-Granting Ceremony was held to congratulate four outstanding local watchdogs who work voluntarily for COMFREL at the grassroots level on January 27, 2010 at its central office.

អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានទទួលជ័យលាភីលេខ ១ ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាឃុំរបស់ខ្លួន

First-awarded local watchdog who is successful in resolving his own commune issue

លោក កន សាវង្ស អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានខុមប្រែល ក្នុងឃុំ បន្ទាយនាង ខេត្ត បន្ទាយមានជ័យ បានទទូលជ័យលាភិលេខ ១ សម្រាប់ការអន្តរា គមន៍ដ៏ជោគជ័យរបស់លោកក្នុងការស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះ បញ្ហា ដ៏ក្ដៅគគុកក្នុងឃុំរបស់លោក ដែលបញ្ហាមួយក្នុងចំណោមបញ្ហាទាំង នោះគឺពាក់ព័ន្ធនឹងការកើនឡើងតម្លៃនៃការប្រើប្រាស់ភ្លើងអគ្គិសនី ។ នៅដើមឆ្នាំ ២០១០ លោកអាចទាមទារឱ្យមានការបញ្ចុះតម្លៃភ្លើង អគ្គិសនីពី ២.៥០០ រៀល មកនៅត្រឹម ១.៥០០ រៀល ក្នុងមួយគីឡូ វ៉ាត់ សម្រាប់ឃុំទាំងមូលរបស់លោក ក្រោយពេលលោកបានប្រមូលផ្តុំ ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានដើម្បីលើកយកបញ្ហានេះ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំជាមួយ ក្រមប្រឹក្សាឃុំ រួចមក។

Mr. Korn Savong , COMFREL local watchdog in Banteay Neang commune of Banteay Meanchey province, was awarded the first prize for his successful intervention in finding solution for his heating commune issues, one of which is about the soaring price of electricity utility. In early 2010, he could demand for a decrease in electricity price from 2,500 riel to 1,500 rile per kilowatt for his whole commune after gathering the local people to raise this issue in a meeting with the

commune councilors.

អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានទទួលជ័យលាភីលេខ ២ ចំពោះការបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ Second-awarded local watchdog for establishing good relationships with commune councilors

លោក តាក់ លឹម អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានខុមហ្វែល ក្នុងឃុំ ពងទឹក ខេត្ត ស្វាយរៀង បានទទូលចំណាត់ថ្នាក់លេខ ២ សម្រាប់សមិទ្ធិផលរបស់លោកក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនង ល្អជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ។ លោក បានមានប្រសាសន៍ថា "ខ្ញុំ បានទទូលរង្វាន់លេខ ២នេះ ក៏ដោយសារតែខ្ញុំមានភាពសកម្មច្រើន ក្នុងការចូលរួមកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និង វេទិកាសាធារណៈ ដើម្បីបញ្ចេញយោបល់របស់ខ្ញុំ និងពាំនាំបញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ យកទៅពិភាក្សាជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ" ។ លោក តាក់ លឹម បានបន្តទៀតថា "ពីមុន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំភាតច្រើន មិនចង់និយាយរកខ្ញុំទេ ព្រោះពួកគេយល់ថា អ្នកធ្វើការឱ្យ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលទាំងអស់ មាននិន្នាការទៅខាងបក្សប្រឆាំង និងធ្វើសកម្មភាព ប្រឆាំងនឹងរដ្ឋាភិបាល ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្ដី ក្រោយពេលមើលឃើញសកម្មភាព ឯករាជ្យ អព្យាក្រិត្យ និងមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធរបស់ខ្ញុំរួចមក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ក៏បានផ្លាស់ ប្តូរតិរយាបថរបស់ខ្លួនមករាក់ទាក់ជាមួយខ្ញុំវិញ ហើយថែមទាំងបានជួយខ្ញុំអន្តរាគមន៍ ដោះស្រាយបញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ទេត្រផង ។"

Mr. Tak Leoum, COMFREL local watchdog in Pong Teouk commune of Svay Rieng province, was ranked for his achievement in establishing a good relationship with the local authorities. "I was awarded the second prize merely because I am active in taking part in commune council meetings and public forums to express my views and bring people's issues to discuss with commune councilors," said Mr. Leoum. "Before, most of the councilors did not want to speak with me because they thought that all NGO workers were in favor of the opposition parties and conducted actions against the government. Nonetheless, after having seen my independent, neutral and non-affiliated activities to serve the commune, they changed their attitude into being friendly with me and helping me to intervene in residents' issues," he added.

អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានទទួលជ័យលាភីលេខ ៣ ចំពោះការបម្រើផលប្រយោជន៍ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ជាពិសេសក្រុមជនជាតិភាគតិច

Third-awarded local watchdog for serving the interest of local people, especially minority groups

លោក យ៉ាង ធន អ្នកឃ្លាំមើលមូលដ្ឋានខុមហ្វ្រែលប្រចាំឃុំ បាតាង ខេត្ត រតនៈគីរី បានទទូលចំណាត់ថ្នាក់លេខ ៣ ចំពោះជោគជ័យរបស់លោក ក្នុងការផ្ដួចផ្ដើមកសាងសាលាឆទានភូមិ ។ ដំបូង លោក ធន បានប្រមូល ផ្ដុំប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងសហគមន៍ ដើម្បីពិភាក្សាពីលទ្ធភាពសាងសង់សាលា ឆទានភូមិមួយ ក្នុងសហគមន៍ ព្រោះលោកយល់ថា សាលាឆទាននេះ នឹងផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើន សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការរៀបចំ ព្រឹត្តិការណ៍មួយចំនួន ដូចជា កិច្ចប្រជុំ ពិធីបុណ្យសាសនា និងការរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណី ជាដើម ។ ក្រោយពេលកិច្ចពិភាក្សានេះ ប្រជាពលរដ្ឋ ៤៤ គ្រួសារ យល់ព្រមនឹងគំនិតផ្ដួចផ្ដើមរបស់លោក ហើយ គ្រួសារនីមួយ១ បានបរិច្ចាកទឹកប្រាក់ចំនួន ២០.០០០ រៀល ដើម្បីយក ទៅទិញឈើ និងសម្ភារៈសំណង់ផ្សេងទៀត សម្រាប់សាងសង់សាលា ឆទាន នេះ ។ ជាងនេះទៅទៀត ពួកគេក៏បានចូលរួមសាងសង់សាលា ឆទាន មួយនេះ ផងដែរ ។ សាលាឆទាននេះ ត្រូវបានធ្វើរួចរាល់ នាចុង ឆ្នាំ ២០០៩ ។

Mr. Yang Thorn, COMFREL local watchdog in Batang commune of Ratanakiri province, was ranked third for his success in initiating the construction of a village hall. Initially, Mr. Thorn rallied community people to discuss the feasibility of building one village hall in the community since he thought it would be very useful for them to organize some events such as meetings, ritual ceremonies and traditional wedding events. After the discussion, 44 families agreed with his initiative and contributed 20,000 riel each to purchasing wood and other construction materials for building the hall. More than that, they also participated in building the hall. Finally, the hall was successfully completed in late 2009."

៤. ការអង្កេត និងសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត Monitoring and Voter Voice

ប្រអប់ ៤: លទ្ធផល (Box 4: Result)

កម្មវិធីខុមហ្វ្រែល ដែលក្នុងនោះរួមមានដូចជា កម្មវិធីឃ្លាំមើលរដ្ឋាភិបាល ឃ្លាំមើលសភា សិក្ខាសាលាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត ក្នុងការកំណត់ល័ក្ខខ័ណ្ឌសន្ទស្សន៍នៃវិស័យអាទិភាព និងវេទិការសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត បានចូលរួមចំណែកដល់ការកើនឡើង នៃគណនេយ្យភាពរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ក្នុងការបំពេញតូនាទី និងការអនុវត្តទៅតាមការសន្យាក្នុងកម្មវិធីបោះឆ្នោត ជាកិច្ចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រុវការរបស់ម្ចាស់ឆ្នោត ក្នុងមណ្ឌលនីមួយ១ ។ ជាមួយគ្នានេះផងដែរ ជារឿយ១ របាយការណ៍ខុម ហ្វ្រែល ត្រូវបានចុះផ្សាយនៅតាមបណ្តាសារព័ត៌មានក្នុងស្រុក (ចុះផ្សាយចំនួន ៦២ ដង) និងត្រូវបានដកស្រង់ដោយក្រុម សារព័ត៌មានវិទ្យុ ថែមទៀតផង ដូចជា វិទ្យុសម្លេងសហរដ្ឋអាមេរិក វិទ្យុអាស៊ីសេរី វិទ្យុបារាំងអន្តរជាតិ ព្រមទាំង ចុះផ្សាយតាមគេហទំព័រខុមហ្វ្រែល និងគេហទំព័រមួយចំនួនផ្សេងទៀត ផងដែរ ។ បន្ថែមពីលើសនេះទៅទៀត ខុមហ្វ្រែល មានទំនាក់ទំនងកាន់តែប្រសើរ ជាមួយតំណាងរាស្ត្រពាក់ព័ន្ធនឹងការចងក្រងបេសកម្មតំណាងរាស្ត្រ នៅតាមមណ្ឌលបោះ ឆ្នោត ។ កាលពីឆ្នាំមុន ខុមហ្វ្រែល មានការលំបាកក្នុងការប្រមែប្រចូលព័ត៌មាននានាទាក់ទិននឹងបេសកម្មតាមមណ្ឌល របស់តំណាងរាស្ត្រគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដោយសារតែអ្នកតំណាងរាស្ត្រគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ទំនងជាមិនមានចិត្ត ចង់មានកិច្ចសហការណ៍ការងារជាមួយខុមហ្វ្រែល ។ តែបច្ចុប្បន្ននេះ តំណាងរាស្ត្រ បង្កលក្ខណៈកាន់តែប្រសើរឡើងក្នុងកិច្ច សហការណ៍ការងារជាមួយខុមហ្វ្រែលព័ត៌មានតំណាងរាស្ត្រ ។

COMFREL's programs such as government watch, parliamentary watch, voter benchmark workshops, and Samleng Mchas Chnaut forums (Owner of Voting Power) contributed to the increase in the accountability of elected officials' performance and fulfillment of their electoral platform promises in response to the needs of voters in each constituency. Its reports were regularly republished in local newspapers (62 times) and quoted by radio broadcast journalists such as VOA, RFA and RFI and also posted on COMFREL and other website addresses. In addition, there is a better cooperation between MPs and COMFREL in recording MPs' field visits to constituencies. In the previous year, COMFREL was very difficult to gather all information relating to CPP MPs field missions to constituencies since CPP MPs were unlikely to get involved with COMFREL activities. Now, MPs are more open to collaborate with COMFREL in collecting MP information.

៤.១ ឃ្លាំមើលសភា : ការបំពេញតួនាទីរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត និងសភា Parliamentary Watch: Performance of Elected Officials and the National Assembly

ការឃ្លាំមើលសភា Parliamentary Watch

អ្នកសង្កេតការណ៍សភាខុមហ្វ្រែល អាត់សម្លេងនៃការបញ្ចេញមតិរបស់តំណាងរាស្ត្រលើកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលសេចក្តីព្រាងច្បាប់ នៅសាលប្រជុំសភា ប្រយោជន៍ដើម្បីវិភាគការបញ្ចេញមតិរបស់តំណាងរាស្ត្រ និងផលិតរបាយការណ៍ឃ្លាំមើលសភា ។ COMFREL's NA observers record MPs' expression of views on draft law debate at the NA session hall for the analysis of MPs' expression and the producing of the parliamentary watch report.

ការផលិតរបាយការណ៍ស្តីពីការឃ្លាំមើលសភា និងស្បើវភៅប្រវិត្តិរូបសង្ខេបតំណាងរាស្ត្រ

Production of reports on Parliamentary Watch and National Assembly Directory

ជាលទ្ធផលនៃការឃ្លាំមើលសភា របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលនៃការសង្កេតសភា និងតំណាងរាស្ត្រ ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ និងចែកជូនសមាជិកតំណាងរាស្ត្រគ្រប់ រូប ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងសាធារណៈជន ។

As a result of NA observation, a report on result of Parliamentary Watch was published and distributed to all MPs, government institutions as well as the public.

ជាមួយគ្នានេះដែរ អង្គការខុមហ្វែល ក៏បានបោះពុម្ពផ្សាយ ស្យៅរភៅប្រវត្តិរូបសង្ខេប តំណាងរាស្ត្រ នីតិកាលទី៤ ២០០៨-២០១៣ និងបានចែកជូនសមាជិកតំណាងរាស្ត្រ គ្រប់រូប អង្គការម្ចាស់ជំនួយ អង្គការដៃគូ ភាគីពាក់ព័ន្ធ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល សិស្សនិស្សិត និងសាធារណ: ជន ផងដែរ ។

Meanwhile, COMFREL also produced the NA directory for the 4th legislature 2008-2013 and distributed its copies to all MPs, donor organizations, partner organizations, stakeholders, government institutions and the public.

៤.២ សិក្ខាសាលា /វេទិកាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត Voter Voice and Workshop/Forum

ម្ចាស់ឆ្នោត ៩០រូប (ស្ត្រី ៣១ រូប) ចូលរួមសិក្ខាសាលាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត ក្នុងការកំណត់ល័ក្ខខ័ណ្ឌសន្ទស្សន៍នៃវិស័យអាទិភាព កាលពី ថ្ងៃទី ០២ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៩ ក្នុងខេត្ត ពោធិសាត់ គោលបំណងដើម្បីបង្កើតវិស័យអាទិភាពចំនួន ១០ តាមមណ្ឌល របស់ខ្លួន ដើម្បីប្រគល់ជូនរដ្ឋាភិបាល និងតំណាងរាស្ត្រឱ្យលោកជួយដោះស្រាយជូន ។

\90 voters (female 31) participate in COMFREL's Voter Benchmark Workshop on October 02, 2009 in Pursat province to set up 10 priority sectors in their constituency to be submitted to the government and MPs for solution.

សកម្មភាពម្ចាស់ឆ្នោតចូលរួមពិភាក្សាក្នុងក្រុមដើម្បីលើកឡើងនូវចំណុចអាទិភាពទាំង ១០ ក្នុងមណ្ឌលរបស់ខ្លួន ដើម្បីទុកប្រគល់ ជូនអ្នកតំណាងរាស្ត្រ និងរដ្ឋាភិបាល អំឡុងពេលសិក្ខាសាលាម្ចាស់ឆ្នោតក្នុងការកំណត់ល័ក្ខខ័ណ្ឌសន្ទស្សន៍នៃវិស័យអាទិភាព ដែល អង្គការខុមហ្វែលបានរៀបចំឡើង ។

Voters' discussion activities to constitute 10 priority sectors in their constituency for being submitted to MPs and the government during COMFREL-organized Voter Benchmark Workshop in 2010

៤.៣ វេទិកាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត Samleng Mchas Chnaut Forum (Owner of Voting Power Forum)

ម្ចាស់ឆ្នោត កំពុងធ្វើការសាកសូរវាគ្មិនកត្តិយស់ដែលជាសមាជិកតំណាងរាស្ត្រ និងក្រុមប្រឹក្សាខេត្តដែលមកពីគណបក្សនយោបាយ ផ្សេងៗគ្នា អំពីការបំពេញតួនាទីនិងការអនុវត្តតាមវិស័យអាទិភាពទាំង ១០ ក្នុងមណ្ឌលកំពត អំឡុងពេលវេទិកាសម្លេងម្ចាស់ ឆ្នោតរ្យេបចំឡើងដោយខុមហ្វ្រែល កាលពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០ ដែលមានអ្នកចូលរួមជាម្ចាស់ឆ្នោតសរុបចំនួន ១០៣ នាក់ (ស្ត្រី ៣១ នាក់) ។

Voters were asking guest speakers who are members of the National Assembly and provincial councilors from different political parties about their fulfillment and performance toward the set 10 priority sectors in Kampot constituency during COMFREL's forum on Samleng Mchas Chnort (or Voters' Voice Forum) on 09 July 2010 with a total of 103 voters (female 31).

ម្ចាស់ឆ្នោតភាគច្រើននៅក្នុងវេទិកាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោត ដែលអង្គការខុមហ្វ្រែលបានរៀបចំឡើង ក្នុងខេត្តចំនួនប្រាំមួយ នៅឆ្នាំ ២០១០ បានវាយតម្លៃថាតំណាងរាស្ត្រ និងរដ្ឋាភិបាលក្នុងមណ្ឌលនីមួយៗរបស់ខ្លួន បំពេញល័ក្ខខ័ណ្ឌសន្ទស្សន៍ភាគច្រើនបានតិចតូច ឬមធ្យមតែប៉ុណ្ណោះ

Most voters in Samleng Mchas Chnaut or "Owner of Voting Power" forums organized by COMFREL in six provinces in 2010 evaluated that most of the benchmarks fulfilled by MPs and the government in their respective constituencies are slightly and moderately achieved.

៥. ការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋ និងយេនឌ័រ Civic Education and Gender

ប្រអប់ ៥: លទ្ធផល (Box 5: Result)

ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិលផ្សេងឡេត អង្គការខុមហ្វ្រែល បាននិងកំពុងចូលរួមចំណែកដល់
ការយល់ព្រមខាងសមភាពយេនខ្ល័រ តាមរយៈការបង្កើនចំណេះដឹងក្នុងចំណោមស្ត្រី និងបុរស ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ
តិរិយាបថរបស់គណបក្សនយោបាយសំខាន់១ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោតស្ត្រី ។ ឧទាហរណ៍ ការបោះពុម្ព
ផ្សាយសម្ភារៈអប់រំរបស់អង្គការខុមហ្វ្រែល និងកម្មវិធីវិទ្យុរបស់ខ្លួនស្តីពីការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងវិស័យនយោបាយ និង
"ស្ត្រីអាចធ្វើបាន" បាននិងកំពុងចូលរួមចំណែកដល់ការបង្កើនការយល់ដឹងក្នុងចំណោមស្ត្រី និងបុរស ។ ប្រជាជនកម្ពុជា
ប្រហែល ៧០% គាំទ្រគំនិតដែលចង់ឱ្យទាំងបុរសនិងស្ត្រីក្លាយជាមេដឹកនាំនយោបាយ ។ អ្នកឆ្លើយសំណូរភាគច្រើន (៨៨%)
គាំទ្រឱ្យមានការបង្កើតច្បាប់ ឬក៏គោលនយោបាយ ស្តីពីការទុកអាសនៈសម្រាប់ស្ត្រីធ្វើជាតំណាងរាស្ត្រ ឬក្រុមប្រឹក្សាឃុំ
សង្គាត់ នេះបើយោងតាមរបាយការណ៍គំហើញបានមកពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ខុមហ្វ្រែល ស្តីពី ការចូលរួមនិងអភិបាល
តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ ។

In cooperation with other CSOs, COMFREL has contributed to gender equality endorsement through increasing awareness among women and men, improving attitudes of major political parties, and enhancing the capacity of female elected officials. For instance, COMFREL's publication of education materials and its radio program on women's political participation and "Women Can Do It" have contributed to increasing awareness among women and men. Almost 70% of Cambodian citizens support the idea of both women and men becoming political leaders. Most respondents (88%) support the establishment of a law or policy on reserving seats for females as MPs or commune/sangkat councilors, according to COMFREL's survey finding report on Participation and Democratic Governance in 2009.

៥.១ សម្ភារៈបោះពុម្ព និងការចែកចាយ Printed materials and distribution

ខុមហ្វ្រែល ផលិតឯកសារអប់រំអ្នកបោះឆ្នោត និង លើកស្ទួយស្ត្រីក្នុងវិស័យនយោបាយមួយចំនួន និង បានចែកចាយជូនដល់ អង្គការជាតិនិងអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ រដ្ឋាភិបាល គណបក្សនយោបាយ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងខេត្តចំនួនប្រាំ ក្នុងនោះរួមមាន ខេត្តកំពង់ចាម កំពង់ឆ្នាំង កំពង់ធំ តាកែវ និងព្រះវិហារ ។

COMFREL produced voter education materials that promotes women's participation in politics and distributed them to local and international NGOs, donors, the government, political parties, involved institutions and local residents in five provinces: Kampong Cham, Kampong Chhnang, Kampong Thom, Takeo and Preah Vihear.

៥.២ វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី "ស្ត្រីអាចធ្វើបាន" និង "ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត" Trainings on 'Women Can Do It' and 'Empowerment of Women in Decision Making'

សកម្មភាពវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី "ស្ត្រីអាចធ្វើបាន" និង "ការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត" ដែលបានរៀប ចំឡើងដោយអង្គការខុមហ្វែល ក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ស្ត្រី និងសកម្មជន គណបក្សនយោបាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងយេនឌ័រ វិមជ្ឈការ ជំនាញបញ្ចុះបញ្ចូល ទំនាក់ទំនង ការវិភាគបញ្ហានិងដំណោះស្រាយ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ។

Activities of "Women Can Do It" and "Empowerment of Women in Decision Making" trainings organized by COMFREL in 2010 to strengthen female commune councilors' and political activists' capacity in gender, decentralization, lobbying and communication, problem analysis and solution and leadership skills.

៦. គម្រោងពិសេស: ការស្ទង់មតិស្តីពីការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត និងអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតដែលមានផ្ទុកមេរោត ដិម្លឺអេដស៍ និង ការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំ Special Project: Survey on Voter Registration and Eligible Voters with HIV/AIDS and Forced Eviction

ប្រអប់ ៦: លទ្ធផល (Box 6: Result)

អង្គការខុមហ្វែល រៀបចំកិច្ចពិភាក្សាតុមូល ជាមួយ ភាគីពាក់ព័ន្ធចំនួន ៣០ នាក់ ដែលជាតំណាងនៃគណបក្ស នយោបាយ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត និង ម្ចាស់ជំនួយ ដើម្បីបង្ហាញរបាយការណ៍គំហើញ និង ទទួលយកអនុសាសន៍ពីភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។

COMFREL holds a round table discussion with 30 electoral stakeholders, political party representatives, NEC representatives and its donors so as to present the finding report and receive recommendations from them.

អង្គការខុមហ្វ្រែល បានធ្វើការស្ទង់មតិមួយដោយបោតជ័យទៅលើ "ការចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតដែលត្រូវគេបណ្ដេញ ក្នុងនោះ
រូមទាំងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍/ជំម្ងឺអេដស៍ ផងដែរ និងការធ្វើសវនកម្មឡើងវិញលើអ្នកមិនមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីឈ្មោះបោះ
ឆ្នោត ឆ្នាំ ២០០៨ ។ របាយការណ៍ស្ទង់មតិដែលអមដោយអនុសាសន៍មួយចំនួន ត្រូវបានផ្ញើជូនគណបក្សនយោបាយ គណៈ
កម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។ ខុមហ្វ្រែល ទទួលបានការឆ្លើយតបជាវិជ្ជមានពីសំណាក់ភាគី
ពាក់ព័ន្ធនឹងការបោះឆ្នោត ដែលដាក់សម្ពាធទៅលើគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតឱ្យបង្កើតការិយាល័យចុះឈ្មោះ
បោះឆ្នោត នៅតាមបណ្ដាភូមិដែលមានប្រជាពលរដ្ឋត្រូវគេបណ្ដេញ និងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍/ជំម្ងឺអេដស៍កំពុងរស់នៅ ។
ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ក៏ឃើញមានប្រតិកម្មពីគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ផងដែរ ដែលអះអាងថា របាយ
ការណ៍គំហើញបានមកពីការស្ទង់មតិនេះ មិនមានអ្វីថ្មី នោះទេ ។ តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គណៈកម្មាធិការជាតិរៀប
ចំការបោះឆ្នោត បានស្នើសុំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់អាយុទាំងអស់ទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត សម្រាប់ការបោះឆ្នោតលើកក្រោយឱ្យ
បានគ្រប់១គ្នា ។

COMFREL successfully conducted a survey on "Evictee Voter Registration in 2009, including those with HIV AIDS, and Re-Audit of Voters Not Registered on 2008 Voter List". The survey report along with recommendations was sent to political parties, the NEC and relevant establishments. COMFREL received a positive response on the recommendations from elections stakeholders to put pressure on the NEC to establish a registration office in the villages where many evictees and people living with HIV/AIDS are living. Meanwhile, there was a reaction from the NEC stating that the survey findings report did not reveal anything new. Nevertheless, the NEC suggested to all people who are eligible to vote to register for the next election.

៧. ការបណ្តុះបណ្តាល និងអភិវឌ្ឍន៍បុគ្គលិក Staff Development and Training

ប្រអប់ ព: លទ្ធផល (Box 7: Result)

ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធីស្នូលរបស់អង្គការ ខុមប្រែលបានបង្កើតផែនការប្រចាំឆ្នាំ ប្រយោជន៍ ដើម្បីកសាងសមត្ថភាពបុគ្គលិកទៅលើភាពរំញោចខាងយេនឌ័រ និងមេរោគអេដស់/ជម្ងឺអេដស់ តាមរយៈសិក្ខាសាលា និង វគ្គបណ្តុះបណ្តាលទាំងខាងក្នុង និងខាងក្រៅអង្គការ ។ ផែនការនេះ រួមមាន ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍន៍បុគ្គលិក ដែលតាមរយៈនេះបុគ្គលិកខុមហ្វែល អាចទទួលបានទាំងចំណេះដឹង និងជំនាញស្តីពីការសិក្សាស្រាវ ជ្រាវ ការវិភាគខាងផ្លូវច្បាប់/នយោបាយ/ការអភិវឌ្ឃន៍ កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ និងការសរសេររបាយការណ៍ជាភាសាអង់គ្លេស ថែមទៀតផង ។

To ensure the effectiveness of the implementation of its core programs, COMFREL developed an annual plan for building staff capacity of sensitisation on gender and HIV/AIDS through internal and external trainings and workshops. The plan included human resource management, training and staff development, through which COMFREL staff can obtain both knowledge and skills on research, and legal/political /development analysis, computer software and English reporting.

បុគ្គលិកស្នាក់ការកណ្តាល ចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីការគ្រប់គ្រងភាពតានតឹង ដែលបានធ្វើបទបង្ហាញដោយអ្នកជំនាញពីររូប មកពីអង្គការ Trancultural Psychosocial Organization កាលពីថ្ងៃទី ៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០ នៅបន្ទប់ប្រជុំរបស់អង្គការ ។

COMFREL's central staff members participate in a training on Stress Management presented by two specialists from Trancultural Psychosocial Organization on July 7th 2010 at COMFREL's meeting room.

បទបង្ហាញស្ដីពី "យេនឌ័រ និង មេរោគ អេដស់/ជម្ងឺអេដស៍" គោលបំណងដើម្បី បង្កើនការយល់ដឹងដល់បុគ្គលិកស្នាក់ការ កណ្ដាលខុមហ្វ្រែលអំពី យេនឌ័រ និង មេរោគអេដស៍/ជម្ងឺអេដស៍ ក៏ដូចជារប្បើប ធ្វើការងារជាមួយបុគ្គលផ្ទុកមេរោគអេដស៍/ជម្ងឺអេដស៍ កើដូចជារប្បីប ប្រឹក្សិកអេដស៍ នៅកន្លែងធ្វើការផងដែរ កាល ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១០ នៅបន្ទប់ ប្រជុំអង្គការ ។

A presentation on "Gender and HIV/AIDS" aims to raise COMFREL's central sfaff members awareness of Gender/HIVS and how to work with People with HIV/AISs within the organization on March 01, 2010 at COMFREL's meeting room.

៨. ផ្នែករដ្ឋបាល Administrative Unit

៨.១ កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការនាយកខុមហ្វែល Board of COMFREL directors meeting

ខុមហ្វ្រែល រៀបចំកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការនាយកខុមហ្វ្រែល កាលពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១ នៅទីស្នាក់ការកណ្ដាល ខុមហ្វ្រែល ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ១៥ រូប (ស្ត្រី ៥រូប) ដើម្បីពិភាក្សាអំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន បញ្ហាប្រឈម ឱកាស និង យុទ្ធសាស្ត្រទាក់ទិននឹងកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត ។

COMFREL held a board of directors meeting on 17 March 2011 at its head office with the main aim of discussing current situation, challenges, opportunities and strategies related to election reform.

៨.២ កិច្ចប្រជុំប្រចាំខែបុគ្គលិកខុមហ្វែល COMFREL staff monthly meeting

បុគ្គលិកអង្គការខុមហ្វ្រែលស្នាក់ការកណ្តាល ចូលរួមប្រជុំប្រចាំខែបុគ្គលិក ដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មាន លើកយកបញ្ហា និងស្វែងរក ដំណោស្រាយទាំងអស់គ្នា កាលពីថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ នៅបន្ទប់ប្រជុំស្នាក់ការកណ្តាលខុមហ្វ្រែល ។

COMFREL's central staff retreat participated in a staff monthly meeting so as to share information raise issues and together find solution on 05 October 2011 at its head office's meeting room.

៨.៣ កិច្ចប្រជុំ Staff Retreat Staff retreat meeting

្សេបខាងឆ្វេង) ខុមហ្វ្រែល បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំ staff retreat កាលពីថ្ងៃទី O៥ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១០ នៅសណ្ឋាគារតោមាស ក្នុងខេត្ត ព្រះសីហនុ ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ៣៦ នាក់ (ស្ត្រី ១២ នាក់) ដើម្បីពិភាក្សាអំពីចំណុចខ្សោយ និងការអនុវត្ត គោលការណ៍យេនឌ័រ យុវជន និងមេរោគអេដស៍/ជម្ងឺអេដស៍ ។ (រូបខាងស្តាំ) អ្នកចូលរួម ត្រូវបានបែងចែកជាក្រុមតូច១ ដើម្បី ស្វែងរកឱ្យឃើញនូវអនុសាសន៍ផ្សេង១ ប្រយោជន៍ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តគោលនយោបាយយេនឌ័រ យុវជន និង មេរោគអេដស៍/ជម្ងឺអេដស៍ នៅកន្លែងធ្វើការអង្គការខុមហ្វ្រែល ។

(Left) COMFREL's staff retreat was held on January 05, 2010 at Golden Lion Hotel in Sihanouk province with 36 participants (female 12) so as to discuss weaknesses and implementation of Gender, Youth, and HIV/AIDs policy. (Right) the participants were divided into small groups to find out recommendations to improve the implementation of Gender Policy and Youth and HIV/AIDs Policy within COMFREL's workplace.

COMFREL

#138, Street 122, Teuk Laak I, Toul Kork, Phnom Penh, Cambodia Tel: 855-23-884-150/12-942-019 Fax: 855-23-883-750/23-885-745

E-mail: comfrel@online.com.kh or comfrel@comfrel.org

Website: www.comfrel.org

